

**OPINIA NR 2/2020
STRONY PRACOWNIKÓW I PRACODAWCÓW
WOJEWÓDZKIEJ RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

z dnia 8 grudnia 2020 r.

do Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Postępując zgodnie z § 8 ust. 9 Regulaminu WRDS Województwa Lubelskiego Strona Pracowników i Pracodawców WRDS przedstawia następującą opinię do dokumentu przedłożonego przez Marszałka Województwa Lubelskiego pn. „Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku”.

Pierwsza część dokumentu obejmuje prezentację zasobów, wskazanie potencjałów regionu oraz uwarunkowania zewnętrzne funkcjonowania województwa (społeczno-gospodarcze i polityczne). Zdaniem Strony Pracowników i Pracodawców WRDS jest to część kompletna i stanowi wystarczającą podstawę formułowania wizji rozwoju regionu. W dalszej części dokument przedstawia wizję rozwoju Województwa Lubelskiego i wskazuje cele oraz kierunki działań i interwencji gwarantujące osiągnięcie zakładanego rozwoju.

Ze sformułowanej w dokumencie wizji powinien wynikać ambitnie postawiony ogólny cel strategiczny oraz wskazanie metod i środków prowadzących do osiągnięcia pozycji lidera krajowego oraz rozpoznawalnego w przestrzeni Międzynarodowej producenta i dostawcy:

- finalnych produktów żywnościowych (szczególnie w segmencie zdrowej żywności – organicznej i bio),
- usług prozdrowotnych, w szczególności w zakresie: usług estetycznych i kosmetycznych, medycyny, telemedycyny, leczenia i rekonwalescencji oraz opieki nad seniorami, tradycyjnych i elektronicznych usług edukacyjnych,
- wyrobów i usług informatycznych i informacyjnych (w szczególności w zakresie usług: projektowania i utrzymania baz danych, rozproszonych rejestrów ewidencji danych, realizacji usług analizy wielkich zbiorów danych *big data*, realizacji usług *outsourcingu IT*, realizacji usług o charakterze *BPO/SSC* w sferze *IS/IT*, realizacji usług oraz wykonawstwie wyrobów z obszaru Internetu rzeczy – IoT, realizacji usług i dostarczania wyrobów projektowania gier, platform i oprogramowania specjalistycznego ze sfery – zdrowie, żywność, telemedycyna, e-learning, oraz realizacji usług i dostarczania wyrobów z zakresu inteligentnych miast (usługi e-logistyczne i z zakresu *e-government*),
- szczególnej promocji i wsparcia dla rozwiązań elektromobilnych,
- zdecydowanego i trwałego wsparcia dla energii fotowoltaicznej.

Oczekujemy, iż w powołanym dokumencie znajdą się silne i zdecydowane stwierdzenia, że realizacja tych celów będzie przebiegała się z poszanowaniem zasad ekologii z nastawieniem na eliminowanie negatywnego wpływu rozwoju na poziom i jakość życia mieszkańców (także w wymiarze transgranicznym i najbliższego sąsiedztwa).

Rozwój w kierunkach strategicznych ma charakter zrównoważony i inteligentny we wszystkich sferach życia publicznego. Oznacza to, że „Inteligentne Lubelskie” wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne w celu zwiększenia interaktywności i wydajności posiadanej infrastruktury, jej komponentów składowych (technologii, procesów produkcji, transportu, energetyki i wykorzystania zasobów naturalnych i społecznych), a także do podniesienia świadomości mieszkańców regionu, które to działania w konsekwencji mają ciągły wpływ na atrakcyjność regionu dla jego mieszkańców. Rozwój ten ma cechy zintegrowanego, holistycznego połączenia: spokojnego, zdrowego i bezpiecznego życia (*Slow Life*), z rozwojem przemysłów kreatywnych i turystyki, opartych na wielowymiarowej innowacyjności, wymagający wysokich nakładów kapitału intelektualnego oraz najnowszych technologii i sposobów organizacji procesów, dostępnych w każdym z rozwijanych obszarów strategicznych.

Pomimo dokonanej analizy wskazującej, iż region jest najbardziej zacofanym gospodarczo obszarem kraju, a wartość PKB na mieszkańca Województwa Lubelskiego jest najniższa w kraju i nie osiąga nawet 70% średniej krajowej, znaczna część dokumentu skupia się na tradycyjnym obszarze około-rolniczym, który generuje najniższą wartość dodaną. Zdaniem Stron w dokumencie brakuje wskazania odważnych, innowacyjnych kierunków działań, gwarantujących bardziej dynamiczny rozwój społeczno-gospodarczy regionu oraz postawienia sobie celu, iż do roku 2030 zrównamy się z najbardziej rozwiniętymi obszarami Polski.

Pozytywnie należy ocenić zadania wskazane w Celach Strategicznych dokumentu, które mają podnieść poziom rolnictwa i sektora przetwórstwa rolno-spożywczego. Ten kierunek działań winien przynieść wzrost przychodów ze sprzedaży wysoko przetworzonych i innowacyjnych na rynku krajowym produktów. Oczekujemy, że kierunki działań w tym obszarze obejmą również promocję i wspomaganie działań na rzecz rozwoju przetwarzania bio-odpadów, jak i produkcji roślin na cele energetyczne. Regionalne zasoby bio-odpadów zarówno rolniczych, jak i pochodzących z przetwórstwa rolno-spożywczego są bardzo duże i w wyniku samoczynnie przebiegających procesów destrukcji masy są one źródłem dodatkowej emisji gazów cieplarnianych. Należy zwrócić uwagę, iż kierunek działań zmierzający do obniżenia emisyjności działalności gospodarczej jest kluczowym celem klimatycznym UE.

W kierunkach działań Celu Strategicznego Nr 3, dotyczącego gospodarki i rokujących największe nadzieje na zdynamizowanie rozwoju społeczno-gospodarczego i podniesienie poziomu życia mieszkańców Województwa Lubelskiego brakuje działań mających na celu poprawę atrakcyjności regionu dla dużych inwestycji i lokalizacji nowoczesnych technologii. Poprawa infrastruktury - chociaż istotna - jest niewystarczającym instrumentem podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej. W dokumencie brakuje wskazania kompleksowych zadań logistycznych niezbędnych do sprowadzenia dużych, średnich lub małych inwestorów. Rozczłonkowana struktura gruntów i niejednokrotnie nieuporządkowane prawa własnościowe nie zachęcają do wyboru miejsca pod inwestycje. Zdaniem Strony Pracowników i Pracodawców należy w większym stopniu uwzględnić zadania mające na celu poprawę atrakcyjności dla inwestycji lub podjąć działania wykorzystujące obecną rozczłonkowaną strukturę agrarną województwa i postawić na wiele małych i średnich firm, które potrafią się bardzo elastycznie dostosowywać do rynku i szybko wprowadzać innowacje.

W części prezentującej zasoby regionu zwraca się uwagę na względnie wysoki potencjał nasłonecznienia wschodniej części naszego województwa, który winien stać się bardzo atrakcyjnym obszarem lokalizacji farm fotowoltaicznych i rozwoju produkcji i magazynowania energii elektrycznej. Ze zdziwieniem zatem czytelnik odbiera informację

zawartą w końcowej części dokumentu, wskazującej docelowe wskaźniki 2030 dotyczące zarówno produkcji energii ze źródeł odnawialnych, jak i udziału energii zużytej w województwie, które są nawet niższe od wartości bazowych dla naszego województwa. Oczekujemy, iż te wskaźniki zostaną skorygowane w górę, a województwo postawi sobie w tym obszarze ambitne cele i je zrealizuje.

Dokument tylko lakonicznie wskazuje na istniejący zasób nieużytków i konkurencyjnie wysoki stopień nasłonecznienia wschodniej części województwa, zaś nie uwzględnia w zasadniczych celach rozwoju energetyki solarnej i koniecznej w tym zakresie poprawy sieci przesyłowej i dystrybucyjnej.

Poddajemy pod rozagę zmianę hasła promującego Lubelszczyznę na „Inteligentne lubelskie - *smart lubelskie*”, a co za tym idzie połączenie nakładów na nowoczesne technologie cyfrowe promujące lokalne produkty i zachętę do lokowania inwestycji związanych z branżą IT, które są niskonakładowe a wysoce wydajne.

Opinia została zaakceptowana przez stronę pracowników i pracodawców Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego. Podpis w imieniu strony pracowników i pracodawców złożył Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego.

PRZEWODNICZĄCY
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
Województwa Lubelskiego

/-/Marian Król

Otrzymuje:

- Departament Strategii i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.